

РЕЦЕНЗИЯ

От Проф. Д-р Андрей Маринович Йотов, д.м.н.

Ръководител Клиника по ортопедия и травматология на УМБАЛСМ

„Софиямед“

Относно: Конкурс за заемане на академичната длъжност ”доцент” в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, научна специалност ”Ортопедия и травматология – костно – ставни инфекции”, обявен от СУ „Св. Климент Охридски” в Държавен вестник, брой 22/16.03.2021 г.

Данни за процедурата на конкурса:

Нормативните изисквания относно процедурата на конкурса са спазени. Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 7.1. Медицина (Ортопедия и травматология – костно – ставни инфекции - един) е обявен за нуждите на Катедра „Хирургически болести, акушерство и гинекология“ в Медицинския факултет на СУ „Св. Климент Охридски”. Обявата за конкурса е публикувана в ДВ, бр. 22/16.03.2021 г. Съставът на научното жури е определен със Заповед на Ректора № от 14.05.2021 г., на основание решение на Факултетния съвет на Медицинския факултет (Протокол № 87/12.05.2021 г.). В конкурса участва един кандидат: д-р Явор Георгиев Григоров, дм.

Рецензията е изготвена в съответствие със Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагането на ЗРАСРБ и Раздел IV (Условия и ред за заемане на академичната длъжност „доцент“) от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски” .

Документите на кандидата са в пълно съответствие с нормативните изисквания за допускане и участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в СУ „Св. Климент Охридски”. Те са представени в последователност от №1 до №3, от №5 до №7, от №10 до №18 и включват приложен доказателствен материал: 1. Автобиография; 2. Диплома за висше образование; 3. Диплома за образователна и научна степен „доктор”; 4. Диплома за научна степен „доктор на науките” – не е приложена; 5. Документ за научно звание или академична длъжност; 6. Удостоверение за трудов стаж по специалността 7. Документи доказващи изпълнението на изискванията по чл. 105, ал. 1, т. 2; 8. Медицинско свидетелство, удостоверяващо психичното и физическото здраве, както и 9. Свидетелство за съдимост, удостоверяващо липсата на наложено наказание „лишаване от право да се упражнява определена професия или дейност” – не са представени съгласно правилника, тъй като не се изисква поради факта че в момента

д-р Явор Григоров е на трудов договор в СУ „Св. Климент Охридски“; **10.** Списък на публикации, изобретения и други научно-приложни резултати, включващ: а/ списък на всички публикации б/ списък на публикациите, представени за участие в конкурса; **11.** Списък на публикации, конференции, проекти и научни ръководства, генериран от системата „Авторите“, поради това че кандидатът заема академична длъжност в СУ „Св. Климент Охридски“; **12.** Справка по образец за изпълнение на минималните национални изисквания за съответната научна област и допълнителните изисквания на СУ „Св. Климент Охридски“, с приложените към нея доказателства, включително придобита специалност по „Ортопедия и травматология“ и „Спортна медицина“; **13.** Справка за цитиранията с пълно библиографско описание на цитираните и цитиращите публикации; **14.** Справка за оригиналните научни приноси, с приложените съответни доказателства; **15.** Справка за показателите по чл. 112, ал. 2 с подходящите доказателства; **16.** Научни трудове, представени за участие в конкурса, структурирани и номерирани според списъка по т. 10 б; **17.** Резюмета на рецензираните публикации на български език и на един от езиците, които традиционно се ползват в съответната научна област; **18.** Копие от обявата в Държавен вестник.

Биографични данни и академично развитие на кандидата:

Д-р Явор Григоров е роден през 1960 г. Завършва Военноморско училище в Бургас, където получава средно образование и отбива редовната си служба в състава на военноморския флот. От 1980 г. до 1986 г. е студент в Медицински Университет – Варна. По време на следването си е член, а през последната година - и председател на кръжока по Ортопедия и травматология към едноименната клиника. Участвал е в научни разработки, отличени на първо и второ място на хирургичните сесии за Техническо и научно творчество на младежта (ТНТМ), през 1983 г. и 1984 г.

Трудовият стаж на д-р Явор Григоров започва като завеждащ селска здравна служба в Обзор, където работи между 1986 г. и 1989 г. От 1989 г. до 1991 г. е ординатор в Клиника по ортопедия и травматология в Бургас. През 1991 г. постъпва на работа във Втора клиника по ортопедия и травматология на Институт “Пирогов”. От 1993 г. до 1998 г. е ординатор в клиниката по Ортопедия, травматология и пластична хирургия в Института за лечение на чужди граждани – София (Университетска болница “Света Анна”). През 1998 г. започва работа в Университетска болница гр. Сабрата – Либия, като завеждащ сектор по Ортопедия и травматология към хирургичната клиника и е консултант в Националния Онкологичен Институт в същия град до 2009 г. По време на

престоя си в Либия извършва над 2300 оперативни интервенции. За единадесетгодишната си дейност, на д-р Явор Григоров е връчена Почетна грамота за отлична работа от ръководството на Университетската болница в гр. Сабрата. През 2010 година успешно защитава дисертация на тема “Костни инфекции – епидемиология и лечение /единадесетгодишно проучване 1998-2009 г. в района на Северна Африка” и му е присъдена образователна и научна степен „ Доктор”

. От януари 2011 г. започва работа в Клиника по ортопедия и травматология в Университетска болница „Лозенец”, гр. София, последователно като ординатор, хоноруван и главен асистент. За тези години преподавателска дейност в Медицинския факултет на СУ „ Св. Климент Охридски ”, д-р Григоров има 2134 преподавателски часа (аудиторна и извънаудиторна заетост), ръководил е специализация по ортопедия и травматология, бил е ментор в проект „Студентски практики” за обучение на студенти от СУ „ Св. Кл. Охридски ”, съфинансиран от Европейския съюз, в период 13.06.2013 г. – 30.04.2015 г., както и рецензент на дипломна работа за придобиване на образователна степен „Магистър” – 2015 г. Извършил е над 1000 оперативни интервенции и хиляди консултативни прегледа в Болница „Лозенец”.

По време на трудовата си дейност д-р Григоров е придобил следните квалификации: специалност по Спортна медицина към Факултета за обществени професии (ФОП) – през 1985 г.; специалност по Ортопедия и травматология – през 1993 г.; курс по Гръбначна хирургия – през 1994 г., курс по Ендопротезиране на стави - 2012 г.

Д-р Григоров членува в БЛС, БОТА, Съюза на учените в България, Българското дружество по дерматологична хирургия, в което е и учредител. Владее английски език (IV ниво Алианс), руски и говоримо – арабски.

По време на следването си, през 1985 г. завършва „Журналистика” към Факултета за обществени професии (ФОП), има публикувани статии и дописки.

Научноизследователска дейност и наукометрични данни на кандидата:

Наукометричните данни на кандидата са в съответствие с препоръчаните в нормативните документи критерии и показатели за оценяване от Научно жури при провеждане на конкурс за ”доцент” . Представените за рецензия научни трудове са от област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, научна специалност „Ортопедия и травматология”. Д-р ЯворГригоров се представя в конкурса със следната научна продукция:

1. *Дисертационен труд* (1) за присъждане на ОНС „доктор“ по „Ортопедия и травматология“: „Костни инфекции - епидемиология и лечение (единадесетгодишно проучване – 1998 – 2009 г. в район на Северна Африка)“ защитен през 2010 г. в гр. София, с научен ръководител: доц. Дико Бошнаков.

2. Авторска *Монография (1)*: "Остеомиелит", издателство "Кронос", София 2019 г.

3. *Реални публикации в периодични научни списания* (31) от които 27 са представени за участие в настоящия конкурс, а 4 публикации са във връзка с дисертационния труд, и са представени по-рано. От общо 31 публикации 5 са в издания реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация и 22 са в нереферирани списания с научно рецензиране. Тематиката на периодичните публикации е посветена на: костно-ставни инфекции – 8 заглавия, доброкачествени тумори - 5, злокачествени тумори - 11, дегенеративни заболявания – 1, неврологични заболявания – 1, вродени малформации – 1.

4. *Доклади, изнесени на национални и международни научни форуми* (31), от които 6 са във връзка с дисертационния труд. Тематика на тази продукция е: костно – ставни инфекции – 8, онкоортопедия - 13. травма – 1, дегенеративни заболявания – 1, неврологични заболявания – 1, вродени малформации – 1. Четири (4) от докладите са публикувани публикации в сборници с резюмета, в това число - 2 на международни форуми, единият в чужбина.

Общо д-р Явор Григоров участва в конкурса с 64 заглавия. Той е първи/единствен автор в 58 (78 %) от трудовете и съавтор в останалите.

Цитирания:

Според представената справка от ЦМБ, МУ - София в базата данни Scopus са открити – 9 цитирания; в Web of knowledge — 6 цитирания; в български източници са намерени - 2 цитирания; в други чужди бази – 4 цитирания. Според справката от НАЦИД - в базите данни Scopus, Web of Science и други бази данни са открити 13 цитирания. IF на списанията, в които са цитиранията е 13.2; SJR е 6,049. Според представените справки от НАЦИД, стойности на SJR относно публикациите е 0.764.

Научни приноси:

Приносите от научно - творческата работа на д-р Григоров са отразени в приложената към документите за конкурса „Справка за оригиналните научни приноси“. Те са резултат от проучвания в изброените по - горе основни научни

области, обосновани и аргументирани с доказателствен материал. Те могат да се групират в следните направления:

Костно-ставните инфекции. Това е основната насока в научната продукция на д-р Явор Григоров. На нея са посветени дисертационният труд за придобиване на образователна и научна степен „ДОКТОР“, авторската монография и по-голямата част от периодичните публикации и докладите. Костните инфекции са актуална и предизвикателна, но малко популярна у нас научна тематика. Изключая перипротезните инфекции, тя е практически игнорирана у нас, особено през последните години. Същевременно с популяризирането на хирургичното лечение с използването на метални импланти най-вече в травматологията костните инфекции зачестяват и определено е налице нарастваща потребност от компетентни научни дирения и съответната литература по въпроса. Дългогодишната работа на д-р Григоров в регион с високо разпространение на тази патология и специалните му научни интереси в тази сфера са му позволили натрупване на огромен личен опит, какъвто трудно би се придобил в България. Това се е отразило позитивно върху качеството на научната му работа и е дало възможност за разнообразяване на хирургичните техники и внедряване на свои модификации. Поради някои етнически и религиозни особености в региона авторът не е могъл да прилага широко разпространените у нас алотрансплантационни техники при лечение на остеомиелита, което му е позволило да развие автоложните методики и да постигне успех при впечатляващите 88% от лекуваните пациенти.

При оценка на тази част от научната продукция мога да отбележа редица ценни оригинални и научно-практически приноси:

- ✓ Разработена и апробирана е собствена класификация на костните инфекции.
- ✓ На базата на класификацията е разработен универсален алгоритъм на хирургично поведение при тази проблемна патология.
- ✓ Въведена е модификация на една от най-известните оперативни техники – тази на Paríneau – за лечение на обширни костни инфекции с дълга еволюция в близост до големи стави.
- ✓ За първи път е публикувано съобщение за saniран остеомиелит на бедрената кост, с давност над 34 години;
- ✓ За първи път е проведено обстойно и мащабно епидемиологично проучване на костните инфекции в региона и са анализирани причините за

високата честота на септичните усложнения, което, въпреки някои различия в епидемиологията и флората-причинител, е актуално и практически ценно и за нашата страна.

- ✓ В монографичния труд са представени най - новите данни относно епидемиологията, етиологията, локализацията и патогенезата на костните инфекции. Представени са най-съвременните методи за ранна диагностика и консервативно лечение на остеомиелита. Доразвит е оригиналният алгоритъм на хирургично лечение на базата на доразработена собствена класификация на костните инфекции, чрез ясно отдиференциране на основните от спомагателните терапевтични методи и тяхното комбиниране за всеки конкретен случай. Изложеният материал, както и собственият опит на автора, са ценно практическо помагало за работещите в областта на гнойно - септичната хирургия на ОДА специалисти.

Доброкачествени и злокачествени новообразувания на ОДА. На тази тема са посветени 29 от трудовете. В това направление мога да открия следните приноси:

- ✓ Представен е уникален случай на на бедрен липосарком, вторият по размер, описан в световната практика.
- ✓ Представена е интересна и рядка хирургична интервенция - ампутация на раменния пояс (клавикула скапула и горен крайник), извършена за втори път в България.
- ✓ Описани са успешно оперирани случаи на рядка и интересна онкоортопедична нозология: бедрени липосаркоми с нестандартна локализация, рядка форма на хондросарком на тибията, фибросарком на клавикулата, възникнал 30 години след проведена лъчетерапия по повод карцином на гърда, лекуван успешно чрез клавикулектомия, сарком на Юинг с изключително рядка клавикуларна локализация. Тук интерес представляват както самата рядка и малко позната патология, така и приложените оперативни техники, често модифицирани и излизащи извън рамките на стандартните хирургични подходи съобразно необичайността на ситуацията. Приносите в тази насока са с научно-приложен и потвърдителен характер.

Редки неонкологични ортопедични заболявания и състояния.

Научната продукция в това направление включва 5 заглавия, визиращи рядка ортопедична патология извън областта на онкоортопедията. Особен интерес

представляват описаните за пръв път в нашата научна литература успешно лекувани случаи на синовиална липоматоза на ходилото и дорзална екзостоза на скапулата. Представянето им в българската научна литература оценявам като научно-практически принос. Научно-практическа стойност намирам и в публикациите, касаещи стимулиране на костното срастване и вродени малформации на ОДА, като последните две са отличени с I и II награда на научните сесии на ТНТМ (техническо и научно творчество на младежта), съответно през 1983 и 1984 г.

Д-р Григоров е участвал в 5 редакционни колегии за издаването на медицински сборници: **1.** Сборник от Осмата национална конференция по проблемите на термичната травма и пластичната хирургия - Варна 2014 г. **2.** Сборник от Седми научно – практически симпозиум по методи на лечение в пластичната хирургия и термичната травма - Варна 15.06.2012 г. **3.** Сборник от Шести научно – практически симпозиум по проблемите на термичната травма и пластичната хирургия – Варна 17.06.2011 г. **4.** Сборник от Пети научно – практически симпозиум по проблемите; на термичната травма и пластичната хирургия – Варна 01.10.2010 г. **5.** Сборник от Четвърти научно - практически симпозиум „Трудно заздравяващи рани”; Варна - 02.10.2009.

Д-р Григоров е носител на няколко престижни научни и професионални награди:

1. Почетна грамота, връчена от ръководството на Университетска болница в гр. Сабрата - Либия (Sabratha Teaching Hospital - Libya) за отлична единадесет годишна работа, като завеждащ сектор по Ортопедия и травматология, с извършени над 2300 оперативни интервенции и десетки хиляди консултативни прегледи.

2. Десета обединена научна сесия на Техническо и научно творчество на младежта (ТНТМ); Варна – 27 – 28.04.1984 г. Н. Колев, А. Ангелов, Я. Григоров, Ж. Балеv. Кръжок по ортопедия и травматология – МУ - гр. Варна.

1. Девета обединена научна сесия на Техническо и научно творчество на младежта (ТНТМ) (Девета обединена научна сесия на младите научни работници и студенти); Варна – 21- 23.04.1983 г. И. Иванов, Я. Григоров, Ж.Балеv. Кръжок по ортопедия и травматология – МУ - гр. Варна. Ръководител на темата - д-р Говедаров. Честота на вродените ходилни деформитети у деца, по материали на детския ортопедичен кабинет при ПОКБ – Варна. (Отличена на второ място в хирургична секция).

Минимални национални изисквания:

Направеният сравнителен анализ на националните изисквания по Чл. 26 от ЗРАСРБ за научна област 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина с приложената справка за реалните точки показва, че д-р Явор Григоров покрива и надвишава минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент”. Анализът на съответните групи от показатели А, Б, В, Г, Д, Е на д-р Григоров показва следното: Показатели А (50), Б (0) и В (100) - отговарят на националните изисквания. Показател Г е 230.98 при минимална стойност 200; показател Д е 155 при минимална стойност 50; показател Е на кандидата е 125, при минимални национални изисквания 0. Общият брой точки на д-р Григоров е 660,98 при минимален брой като национално изискване за академичната длъжност „доцент“ - 400. По група показатели - Г, Д, Е, стойностите на д-р Григоров надвишават минималните национални изисквания.

Преподавателска и учебно – възпитателна дейност:

Д-р Явор Григоров е преподавател в Медицинския факултет на СУ „Св. Климент Охридски” по учебната дисциплина „Ортопедия и травматология” близо 10 години, като последните 9 от тях е главен асистент. До настоящия момент, има 2133.9 часа аудиторна и извънаудиторна заетост, с български и англоговорящи студенти по магистърска програма, за специалността „Медицина”, както и със студенти по бакалавърска програма, по специалността Медицинска рехабилитация и ерготерапия. Ръководил е специализация по ортопедия и травматология, бил е ментор в проект „Студентски практики” за обучение на студенти от СУ „Св. Кл. Охридски”, съфинансиран от Европейския съюз, в период 13.06.2013 г. – 30.04.2015 г., както и рецензент на дипломна работа за придобиване на образователна степен „Магистър” – 2015 г.

Заклучение:

Д-р Явор Георгиев Григоров, дм, участващ в конкурса за заемане на академичната длъжност ”доцент” отговаря на нормативните изисквания на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски”. Наукометричните му данни покриват и надвишават минималните национални изисквания, нормативните критерии и показатели за оценяване на кандидатите при провеждане на конкурс за академичната длъжност „доцент“. Комплексната оценка на неговите документи и

дейност, дава - основание за положително становище, поради което предлагам на уважаемите членове на Научното жури да вземат решение **за** избор на д-р Явор Георгиев Григоров, дм за "доцент" по: 7.1. Медицина (Ортопедия и травматология) и заемане на тази академична длъжност в Медицинския факултет на СУ "Св. Климент Охридски".

Член на Научно жури и рецензент:

(проф. д-р Андрей Йотов, д.м.н)

10.07. 2021 г.